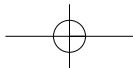

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Pasinaudoję ES struktūrinių fondų parama – sukursite
naudą savo regionui, bendruomenei ir sau!

Parengta įgyvendinant PHARE SPP III Techninės pagalbos projektą „Lietuvos gebėjimų įsisavinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas stiprinimas“

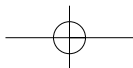
LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSŲ MINISTERIJA

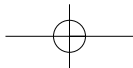

EUROPOS SAJUNGA

Išleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis, 2005

ISBN 9955-9607-8-7

Lietuvai, tapusiai Europos Sąjungos (ES) nare, atsivėrė realios galimybės pasinaudoti ES struktūrinių fondų parama kaimo plėtrai bei žuvininkystei ir taip kartu su visomis ES valstybėmis narėmis siekti vieno svarbiausių ES tikslų – ekonominės ir socialinės sanglaudos.

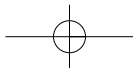
ES struktūrinių fondų parama Lietuvai šiuo metu skiriama pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrąjį programavimo dokumentą (BPD). Kaimo plėtrai ir žuvininkystei yra nustatytas BPD išdėstytos strategijos 4 prioritetas, pagal kurį 2004–2006 metais numatyta skirti apie 660 mln. litų iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo dalies, Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės ir Lietuvos Respublikos lėšų. Parama skiriama tiems projektams, kurie yra ekonomiškai naudingi, tačiau negreitai finansiškai atsiperkantys.

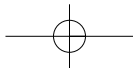
ES struktūrinių fondų parama žemės ūkiui ir žuvininkystei padės pagerinti ūkių struktūrą, pajvairinti žemės ūkio veiklą, modernizuoti įmones, laivyną, sudarys sąlygas privačių miškų kaimo vietovių prisitaikymui ir plėtrai. Tikiuosi, jog bus sukurtas į rinką orientuotas konkurencingas žemės ūkis, padaugės jaunųjų ūkininkų, bus skatinama turizmo ir amatų veikla, kaimo vietovėse gerinama gyvenimo kokybė, stabilizuojama demografinė padėtis, mažinamas nedarbo lygis, ugdomi kaimo gyventojų gebėjimai.

Ši atmintinė padės geriau suprasti, kokioms veiklos rūšims galima tikėtis ES struktūrinių fondų paramos. Leidinyje yra apibendrintai pateikiamos Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemonės, apibūdinamos remtinios veiklos rūšys¹, nurodomi galimi paramos gavėjai ir pateikiami adresai tų institucijų, kurios skelbia kvietimus teikti paraiškas, informuoja pareiškėjus ir priima jau parengtus projektus. Jei norite gauti ES struktūrinių fondų paramą, kurkite idėjas ir pateikite projektus, kuriuos įgyvendinę sukursite ilgalaikę naudą sau, savo bendruomenei ir regionui!

Finansų ministerijos sekretorius
Rolandas Kriščiūnas

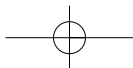
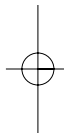
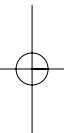
¹ Išsamus remtinų veiklos rūšių aprašas yra pateikiamas Gairėse pareiškėjams pagal konkrečius kvietimus teikti paraiškas.

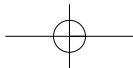

TURINYS

ES PARAMOS ŽEMĖS ŪKIUI IR ŽUVININKYSTEI ADMINISTRAVIMO STRUKTŪRA	3
ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA ŽEMĖS ŪKIUI IR ŽUVININKYSTEI	5
PATARIMAI PAREIŠKĖJAMS	20
DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI	22
NAUDINGOS NUORODOS	26

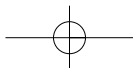

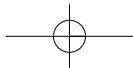
ES PARAMOS KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI ADMINISTRAVIMO STRUKTŪRA

ES struktūrinei politikai įgyvendinti Lietuvoje yra numatyta tokia ES struktūrinių fondų lėšų administravimo sistema:

- ▶ **Vadovaujančiąja institucija** yra paskirtas Finansų ministerijos ES programų valdymo departamentas. Jis atsako už struktūrinių fondų paramos valdymą pagal struktūrinių fondų reglamentus.
- ▶ **Mokėjimo institucijos** funkcijas vykdo Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas. Jis yra atsakingas už ES struktūrinių fondų bei Lietuvos bendrojo finansavimo lėšų apskaitą ir tinkamą panaudojimą.
- ▶ **Tarpinė institucija** – Žemės ūkio ministerija – vykdo vadovaujančiosios institucijos perduotas paramos valdymo funkcijas.
- ▶ **Įgyvendinančioji institucija** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos – vykdo tiesioginį paramos administravimą: skelbia kvietimus teikti paraiškas, teikia informaciją, vertina projektus, prižiūri jų įgyvendinimą, rengia ataskaitas. Paraiškos gauti ES struktūrinių fondų paramą pagal BPD pateikiamos įgyvendinančiajai institucijai.
- ▶ **Priežiūros komitetas** – pagrindinė BPD įgyvendinimo priežiūros institucija, kuri tvirtina BPD priedą ir reguliariai vertina, kas nuveikta siekiant BPD nurodytų tikslų. Priežiūros komitetas yra sudaromas laikantis partnerystės principo, jo nariai yra valstybės institucijų, Europos Komisijos ir nevyriausybių organizacijų atstovai. Priežiūros komitetas sudarytas BPD įgyvendinimo priežiūrai atlikti.

Bendrąsias projektų teikimo, vertinimo, atrankos, įgyvendinimo priežiūros ir išlaidų apmokėjimo procedūras, taip pat BPD priemonių lėšų planavimo ir atsiskaitymo už jų panaudojimą tvarką nustato Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonių ir projektų, finansuojamų įgyvendinant šias priemones, administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2005 m. vasario 4 d. įsakymu 1K-041 (*Valstybės žinios*, 2005, Nr. 21-667).

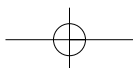
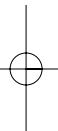

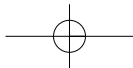

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriaus organizacijų vaidmuo panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas priklausys nuo jų pasirengimo, gebėjimo mobilizuoti savo išteklius ir mokėjimo pasinaudoti galimais informacijos šaltiniais.

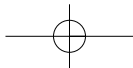
ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA ŽEMĖS ŪKIUI IR ŽUVININKYSTEI

Pagal BPD iš ES struktūrinių fondų bus remiami struktūriniai žemės ūkio sektoriaus pokyčiai, skatinama ES kokybės standartus atitinkanti gamyba ir ūkininkavimo metodai, padėsiantys Lietuvos žemės ūkio produkcijai konkuruoti ES. ES struktūrinių fondų parama bus teikiama investicijoms į žemės ūkių valdas, jaunųjų ūkininkų įsikūrimui skatinti, žemės ūkio produktų perdirbimui ir rinkodarai gerinti, kaimo plėtrai, miškų ūkiui, mokymams ir kitai su žemės ūkiu ir žvejyba susijusiai veiklai įgyvendinti.

ES struktūrinių fondų parama galės pasinaudoti žemės ūkio bendrovės, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), ūkininkai, kaimo gyventojai, kaimo bendruomenės, valstybinės institucijos ir privačios įmonės, nevyriausybinės organizacijos, mokymo institucijos, žvejybos, akvakultūros, žuvų perdirbimo įmonės, žvejai, laivų savininkai ir kitos žemės ūkio sektoriui priklausančios organizacijos.

ES struktūrinių fondų lėšomis yra remiami žemės ūkio sektoriaus projektai, kurie atitinka BPD nurodytus prioritetus, priemones ir remtinas veiklos rūšis. Paraiškos gauti ES struktūrinių fondų paramą teikiamos įgyvendinančiajai institucijai (Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos) paskelbus kvietimą teikti paraišką, laikantis jos nurodytų paraiškos pateikimo terminų ir sąlygų. Paraiškos turi atitikti nustatytus projektų atrankos kriterijus.

Žemės ūkio ir žuvininkystės sektorius gali ES struktūrinių fondų parama pasinaudoti pagal toliau apibūdintas BPD 4 prioriteto priemones ir remtinas veiklos rūšis.

4 prioritetas. Kaimo plėtra ir žuvininkystė

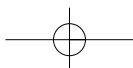
4.1 priemonė. Investicijos į žemės ūkio valdas

Priemonės tikslas – spartinti žemės ūkio valdų restruktūrizavimą, padidinti ūkininkų pajamas iš žemės ūkio ir su juo susijusios veiklos, pagerinti gyvenimo, darbo ir gamybos sąlygas.

Remtinios veiklos grupės:

- ▶ **pieninė** (karvės ir ožkos) **ir mėsinė gyvulininkystė** (galvijai, avys, kiaulės), **arklininkystė, paukštininkystė** (įskaitant kiaušinių gamybą), **kailinių žvėrelių veisimas ir auginimas, žvėrininkystė ir bitininkystė**;
- ▶ **augalininkystė, sodininkystė ir daržininkystė** (visų javų, žolinių pašarų, linų, pašarinių šakniavaisių, baltyminių ir aliejinių augalų (įskaitant rapsus), daržovių, bulvių (išskyrus bulves krakmolui), retų veislių sodo augalų ir sodinukų, vaismedžių, uogų, grybų auginimas);
- ▶ **žemės ūkio produkcijos įvairinimas** (netradicinių žemės ūkio augalų, gyvūnų bei paukščių auginimas) **ir su žemės ūkiu susijusi veikla** (įskaitant žemės ūkio produktų, išaugintų ar pagamintų ūkiuose, perdirbimą ir (arba) rinkodarą).

Pareiškėjai: ūkininkai ir kaimo gyventojai, įregistravę valdas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre; žemės ūkio bendrovės, gaminančios / gaminsiančios / perdirbančios / perdirbsiančios savo pagamintus žemės ūkio produktus ir atsakingos už investavimą į valdas bei gautų investicijų panaudojimą; kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), gaminančios / gaminsiančios / perdirbančios / perdirbsiančios savo pagamintus ūkio produktus ir atsakingos už investavimą į projektą bei gautų investicijų panaudojimą; kiti ūkio subjektai.

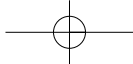
4.2 priemonė. Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas

Priemonės tikslas – skatinti jaunuosius ūkininkus užsiimti žemės ūkio veikla, padėti modernizuoti žemės ūkio ir kaimo valdas ir stabilizuoti demografinę padėtį kaimo vietovėse.

Tinkamumo kriterijai:

- pareiškėjo gyvenamoji vieta ir projekto įgyvendinimo vieta yra kaimo vietovėje;
- paraiškos pateikimo metu pareiškėjas yra jaunesnis nei 40 metų ūkininkas ir pats imasi vadovauti valdai;
- naujai įkurtas ūkininko ūkis ir valda/valda yra įregistruoti ne anksčiau kaip per dvylika pastarųjų mėnesių iki paraiškos gauti paramą pateikimo ir iki tol nebuvo registre registruoti pareiškėjo, jo sutuoktinio vardu arba jų padalyti;
- ūkininkas įsipareigoja, kad ūkis pagal savo veiklos pobūdį atitiks higienos, aplinkosaugos ir gyvūnų gerovės reikalavimus per ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį nuo įsikūrimo;
- pareiškėjas turi atitinkamą kvalifikaciją ir (arba) kompetenciją užsiimti produkcijos, į kurią bus investuojama, gamyba. Jis turi pakankamą žemės ūkio profesinį išsilavinimą arba yra baigęs Ūkininkavimo pradmenų mokymo programą. Parama gali būti suteikiama ir pareiškėjui, turinčiam mažiausiai trejų pastarųjų metų ūkininkavimo patirtį;
- pareiškėjas veiklos plane įrodo, kad ūkis atitiks ekonominio gyvybingumo rodiklius, nustatytus žemės ūkio ministro įsakymu, per ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį nuo įsikūrimo;
- numatytos investicijos (įrenginiai, mechanizmai) atitinka ES teisės aktų nustatytus saugos reikalavimus;
- vaisių ir daržovių sektoriuje parama teikiama tik tiems individualiems projektams ir tik tokiai veiklai, kuriems nebuvo skirta parama per gamintojų grupes iš Gamintojų organizacijų veiklos fondo. Pareiškėjai turi pateikti atitinkamos gamintojų grupės pažymą, patvirtinančią šį faktą (taikoma tik vaisių ir daržovių sektoriui ir tik nuo tada, kai bus įkurtos gamintojų organizacijos);

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

- ketinant verstis tradicine žemdirbyste, dirbamos žemės plotas turi būti ne mažesnis nei 10 ha (šis reikalavimas netaikomas specializuotiems ūkiams);
- pareiškėjo sutuoktinis, ketinantis įkurti atskirą ūkį, gali pateikti prašymą gauti paramą, jei atstumas tarp valdų centrų, į vieną iš kurių numatoma investuoti, yra ne mažesnis kaip 50 km;
- pareiškėjas, ketinantis kurti ūkį ne nuosavoje žemėje, turi ją išsinuomoti ar kitaip užtikrinti teisėtą naudojimąsi žeme ne trumpiau kaip 10 metų.

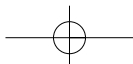
Pareiškėjai: jaunieji ūkininkai – asmenys iki 40 metų, pirmą kartą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka kuriantys valdą arba ūkininko ūkį ir valdą. Valda turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

4.3 priemonė. Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas

Priemonės tikslas – modernizuoti ir racionalizuoti žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, pagerinti jų konkurencingumą ir padidinti pridėtinę vertę.

Remtinos veiklos grupės:

- ▶ **pieno perdirbimas** (šiam sektoriuje bus remiamas tik atliekų perdirbimas ir tvarkymas, specializuotų pieno produktų transporto priemonių, naujų pieno perdirbimo įrenginių ir mechanizmų, būtinų aplinkosaugos, veterinarijos, higienos ir gyvūnų gerovės standartams diegti, įsigijimas) ir rinkodara;
- ▶ **mėsos** (jautienos, kiaulienos, avienos, arklienos ir paukštienos) ir **kiaušinių perdirbimas** (šiam sektoriuje nebus teikiama parama skerdenų statybai/rekonstravimui) ir rinkodara;
- ▶ **augalininkystės produktų** (javų (išskyrus miežius salykliui), linų, baltyminių ir aliejinių augalų) **perdirbimas** (taip pat pirminis rapsų perdirbimas biokuro gamybai) ir rinkodara;
- ▶ **vaisių, uogų, daržovių, bulvių** (išskyrus bulves krakmolui) ir **grybų perdirbimas** ir rinkodara.

Pareiškėjai: kooperatinės bendrovės (kooperatyvai) ir įmonės, užsiimančios žemės ūkio produktų perdirbimu ir atsakingos už investavimą į įmones/kooperatines bendroves (kooperatyvus) bei gautų investicijų panaudojimą. Kooperatinės bendrovės (kooperatyvai) ir įmonės turi veikti ne trumpiau kaip 12 mėnesių iki paraiškos pateikimo.

4.4 priemonė. Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas

Priemonės tikslas – sukurti tinkamas sąlygas gyventi ir dirbti kaime.

Remtinios veiklos grupės:

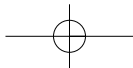
- ▶ **žemės ūkio vandentvarka** (žemės ūkio melioracijos sistemų ir jų hidrotechninių statinių statyba ir renovacija; dirbtinių vandens telkinių hidrotechninių statinių renovacija; potvynių prevencijos priemonių sistemų statyba ir renovacija; polderių renovacija);

Pareiškėjai: savivaldybės, kaimo bendruomenės.

- ▶ **žemės ūkio ir artimų ekonominės veiklos sektorių įvairinimas siekiant įvairiapu-
sio ekonominės veiklos pobūdžio ir alternatyvių pajamų šaltinių** (netradicinių žemės ūkio produktų (tokių kaip žilvičiai, sliekai, stručiai, dėlės ir pan.) gamyba; kita veikla, skatinanti kaimo gyventojų pajamų didėjimą; veiklos, susijusios su maisto produktų gamyba ir skatinančios kaimo gyventojų pajamų didėjimą, plėtra (duonos, makaronų ir pan. gamyba); sportinių žirgų auginimas ir veisimas);
- ▶ **kaimo turizmo ir amatų skatinimas** (kaimo turizmo ir poilsio paslaugos, tradiciniai ir netradiciniai amatai);

Pareiškėjai: kaimo gyventojai, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistravę savo žemės ūkio ir kaimo valdas; ūkininkai; žemės ūkio bendrovės; koope-

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

ratinės bendrovės (kooperatyvai); įmonės, ne mažiau kaip 12 mėnesių įregistruotos ir veikiančios kaimo gyvenamoje vietovėje ir veiklos metu turinčios ne daugiau kaip 50 darbuotojų.

- ▶ **konsultavimo paslaugos ūkiams** (individualus konsultavimas dėl paraiškų pagal BPD ir Kaimo plėtros plano priemonės, tiesioginių išmokų paramai gauti ir verslo (veiklos) planų rengimo; individualus konsultavimas dėl higienos ir gyvūnų gerovės standartų taikymo; individualus konsultavimas dėl Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų įgyvendinimo; informaciniai seminarai ir kiti konsultaciniai susitikimai, informacinės medžiagos leidyba);

Pareiškėjai: juridiniai asmenys, žemės ūkio ministro įsakymu nustatyta tvarka akredituoti teikti konsultavimo paslaugas.

- ▶ **žemės sklypų persikirstymas** (žemės konsolidacijos projektų organizavimas, parengimas ir įgyvendinimas; naujai suformuotų žemės sklypų teisinė registracija).

Pareiškėjai: žemės savininkai, kurie domisi žemės konsolidacija ir pageidauja prisidėti prie žemės konsolidacijos projekto įgyvendinimo, turi kreiptis į apskrities viršininko administracijos teritorinį žemėtvarkos skyrių. Apskrities viršininko administracija nustatyta tvarka gali kreiptis su prašymu suteikti finansinę paramą, reikalingą žemės konsolidacijos projektams rengti ir įgyvendinti.

4.5 priemonė. Miškų ūkis

Priemonės tikslas – išsaugoti ir plėtoti miškų ekonomines, ekologines ir socialines funkcijas kaimo vietovėse.

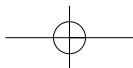
Remtinios veiklos grupės:

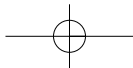
- ▶ **investicijos, skirtos miško ekonominei, ekologiškai ir socialinei vertei didinti;**

Pareiškėjai: privačių miško valdų savininkai arba jų asociacijos; savivaldybės.

- ▶ **stichinių nelaimių ir gaisrų paveiktų miškų atkūrimas ir prevencinės priemonės;**

Pareiškėjai: privačių miško valdų savininkai arba jų asociacijos, savivaldybės, vals-

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

tybinių miškų valdytojai, atsakingi už miško sanitarinę ir priešgaisrinę apsaugą visų nuosavybės formų miškuose.

- ▶ investicijos, skirtos miško kirtimui, medienos ruošai pagerinti ir racionalizuoti;

Pareiškėjai: privačių miško valdų savininkai arba jų asociacijos; savivaldybės.

- ▶ ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku.

Pareiškėjai: žemės savininkai.

4.6 priemonė. LEADER+ pobūdžio priemonė

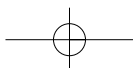
Priemonės tikslas – skatinti kaimo plėtrą ugdant ir stiprinant vietos gyventojų gebėjimą dirbti kartu ir įgyvendinti prioritetinius poreikius, pasinaudoti galimybe plėtoti vietines iniciatyvas, įgyti žinių ir patirties, kurios reikalingos ES LEADER+ pobūdžio veiklai vykdyti.

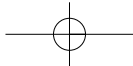
Remtinės veiklos grupės (pagal veiklos sritį „Ilgūdžių įgijimas“):

- ▶ techninė parama kaimo vietovių studijoms, jų vertinimui ir integruotų bandomųjų strategijų parengimui, atsižvelgiant į susijusių gyventojų poreikius;

Pareiškėjai: vietos veiklos grupės (VVG), įregistruotos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir išklausiasios Žemės ūkio ministerijos patvirtintus mokymo kursus, tiesiogiai susijusius su LEADER+ pobūdžio priemone.

- ▶ gyventojų informavimas ir mokymas siekiant skatinti juos aktyviai dalyvauti kaimo plėtros procese;
- ▶ administratorių, bendruomenės ir VVG narių mokymo kursai, susiję su gebėjimų ugdymu partnerystės kūrimo, administravimo ir finansų tvarkymo srityse;
- ▶ informacinės, metodinės medžiagos parengimas bei platinimas ir įgytos patirties sklaida.

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Pareiškėjai: institucijos arba organizacijos, užsiimančios mokslo, mokymo, konsultavimo arba informavimo veikla, įregistruotos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Remtinės veiklos grupės (pagal veiklos sritį „Bandomosios integruotos strategijos“):

- ▶ VVG parengtų strategijų įgyvendinimas;
- ▶ prisidėjimas prie daugiašalių bendradarbiavimo projektų vykdymo (paprastam dalijimuisi įgyta patirtimi parama nebus teikiama);
- ▶ patirties iš „Kaimo vietovių plėtros tyrimų ir stebėjimo punkto“ pritaikymas ir dalyvavimas šio punkto veikloje.

Pareiškėjai: vietos veiklos grupės.

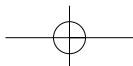
4.7 priemonė. Mokymas

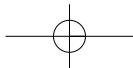
Priemonės tikslas – užtikrinti dirbančiųjų žemės ūkyje ir kaimo gyventojų, kurių veikla yra susijusi su žemės, miškų ūkiu ar alternatyviomis žemės ūkiui veiklomis, profesinę kvalifikaciją.

Remtinės veiklos grupės:

- ▶ mokymas šiose srityse (naujos technologijos žemės ūkiu ir miškų sektoriams; verslo vadyba, ekonomika, apskaita; aplinkos apsauga, vandentvarka, ekologiškas ūkininkavimas; gyvūnų gerovė, higiena, sanitarijos standartai ir žemės ūkiu bei maisto produktų kokybės reikalavimai; informacinių technologijų mokymas; alternatyvi žemės ūkiu veikla (kaimo turizmas, amatai, vaistažolių, prieskoninių augalų ir grybų auginimas, sraigių, sliekų, kailinių žvėrelių veisimas ir kt.); ko-operacijos plėtra).

Pareiškėjai: mokymo institucijos, kurios turi juridinio asmens statusą ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra įgijusios teisę užsiimti suaugusiųjų švietimu.

4.8 priemonė. Veikla, susijusi su žvejybos laivynu

Priemonės tikslas – subalansuoti žvejybos pajėgumus siekiant sukurti modernų, konkurencingą ir pelningesnį žvejybos laivyną.

Remtinios veiklos grupės:

- ▶ žvejybos laivų atidavimas į metalo laužą;

Tinkamumo kriterijai:

Pagal šią veiklos sritį į metalo laužą gali būti atiduotas laivas, kuris:

- yra 10 ir daugiau metų senumo;
- prieš paduodant paraišką atiduoti jį į metalo laužą žvejojo jūroje (t. y. žvejybos tikslais buvo išplaukęs į jūrą) ne mažiau kaip 75 dienas per kiekvieną iš dviejų 12 mėnesių laikotarpių arba žvejybos tikslais buvo išplaukęs į jūrą ne mažiau kaip 80 proc. dienų skaičiaus, kuris laivui leidžiamas pagal galiojančius nacionalinius teisės aktus;
- yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos jūrų laivų registrą arba Vidaus vandenių laivų registrą ir Žvejybos laivų rejestrą;
- yra patvirtintas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;
- yra tinkamas eksploatuoti tuo metu, kai priimamas sprendimas suteikti kompensaciją.

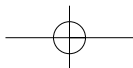
Pareiškėjai: žvejybos laivų savininkai (fiziniai ir juridiniai asmenys).

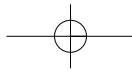
- ▶ žvejybos laivų modernizavimas.

Tinkamumo kriterijai:

Gali būti suteikiama parama modernizuoti žvejybos laivą, kuris:

- ne mažiau kaip penkerius metus yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos jūrų laivų registrą arba Vidaus vandenių laivų registrą, išskyrus

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

tuos atvejus, kai parama teikiama laivų monitoringo sistemų įrangai, ir įtrauktas į Žvejbos laivų rejestrą;

- *yra tinkamas eksploatuoti tuo metu, kai priimamas sprendimas suteikti paramą;*
- *yra patvirtintas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;*
- *priklausė įmonei, ne mažiau kaip vienus metus pelningai vykdžiusiai ekonominę veiklą (pagal paskutinės metinės finansinės atskaitomybės dokumentus).*

Pareiškėjai: žvejbos laivo savininkai arba žvejbos įmonės (su žvejbos laivo savininko sutikimu).

4.9 priemonė. Vandens išteklių apsauga ir plėtra, žuvininkystė, žvejbos uosto įrengimai, žuvų perdirbimas, rinkodara ir žvejba vidaus vandenyse

Priemonės tikslas – sukurti palankias sąlygas žvejybinės veiklos, akvakultūros ir žuvų produktų perdirbimo veiklos plėtrai, gyvųjų vandens išteklių apsaugai ir plėtrai. Pagrindiniai uždaviniai:

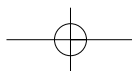
- plėtoti vertingų žuvų rūšių išteklius;
- akvakultūroje diegti naujus ūkininkavimo metodus/technologijas ir mažinti gamybos sąnaudas;
- į akvakultūrą įvesti naujas žuvų rūšis;
- sukurti žvejbos uosto infrastruktūrą;
- pagal ES reikalavimus modernizuoti žuvų produktų perdirbimo įmones;
- vidaus vandenyse žvejojančiuose laivuose įgyvendinti veterinarijos, higienos ir sanitarijos reikalavimus.

Remtinios veiklos grupės:

- ▶ **gyvųjų vandens išteklių apsauga ir plėtra;**

Finansinė parama gali būti suteikta tiems projektams, kurie:

- ✓ *padeda siekti ilgalaikės ekonominės naudos, kurią teikia struktūriniai patobulinimai, ir turi pakankamai techninio bei ekonominio perspektyvumo garantijų (t. y. pareiškėjas ne mažiau kaip penkerius metus investicijoms turi užtikrinti funkcionalumo garantijas ir pateikti tai įrodančius dokumentus, pvz., tiekėjo suteiktą garantiją);*
- ✓ *turi kolektyvinį suinteresuotumą (t. y. investicijos turi būti susijusios su gyvųjų vandens išteklių apsauga ir plėtra valstybinės reikšmės vandens telkiniuose);*

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

- ✓ yra įgyvendinami valstybinių arba pusiau valstybinių tam tikslui paskirtų institucijų (t. y. viešųjų įstaigų, valstybinės ir vietos savivaldos institucijų bei įstaigų);
- ✓ nedaro neigiamo poveikio gyvųjų vandens išteklių aplinkai (pareiškėjas turi pateikti ES lėšomis finansuojamų investicinių projektų poveikio aplinkai vertinimo deklaraciją);
- ✓ kiekviename projekte ne mažiau kaip penkeriems metams turi būti numatytas mokslinis monitoringas (stebėseną) (pagal metodiką, kuri bus patvirtinta žemės ūkio ministro įsakymu), kurį sudaro atitinkamų vandens gyvųjų išteklių plėtros vertinimas ir monitoringas.

Pareiškėjai: viešosios įstaigos; valstybinės ir vietos savivaldos institucijos bei įstaigos.

- ▶ **akvakultūra;**

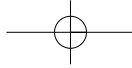
Pareiškėjai: žuvininkystės veikla užsiimančios įmonės, kurios ne mažiau kaip vienus metus dirbo pelningai (pagal paskutinės metinės finansinės atskaitomybės dokumentus) ir iš žuvininkystės veiklos pajamų gavo ne mažiau kaip 60 proc. (pagal paskutinės metinės finansinės atskaitomybės dokumentus).

- ▶ **žvejybos uosto įrenginių statyba, plėtra ir modernizavimas;**

Finansinė parama gali būti suteikta tiems projektams, kurie:

- ✓ teikia kolektyvinę naudą (pareiškėjas turi pateikti Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos patvirtinimą);
- ✓ prisideda prie bendros uosto plėtros ir prie žvejams teikiamų paslaugų kokybės gerinimo;
- ✓ padeda siekti ilgalaikės ekonominės naudos, kurią teikia struktūriniai patobulinimai, ir turi pakankamai techninės bei ekonominės perspektyvos garantijų (t. y. pareiškėjas turi užtikrinti, kad įrenginiai funkcionuos ne mažiau kaip penkerius metus, ir pateikti tai įrodančius dokumentus, pvz., tiekėjo įrenginiams suteiktą garantiją).

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Pareiškėjai: valstybės ir vietos savivaldos institucijos, valstybinės įmonės, privačios įmonės.

- ▶ **žuvų perdirbimas ir rinkodara** (parama šiai veiklos sričiai bus teikiama nuo 2005 metų);

Pareiškėjai: žuvų perdirbimo įmonės, kurios yra įtrauktos į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įmonių registrą, iš žuvininkystės pajamų gauna ne mažiau kaip 60 proc. (pagal paskutinės metinės finansinės atskaitomybės dokumentus) ir ne mažiau kaip vienus metus dirbo pelningai (pagal paskutinės metinės finansinės atskaitomybės dokumentus).

- ▶ **žvejyba vidaus vandenyse.**

Parama pagal šią veiklos sritį gali būti suteikta, jeigu:

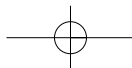
- ✓ laivas yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos vidaus vandenių laivų registrą;
- ✓ laivas yra eksploatuojamas tik Lietuvos teritorijos vidaus vandenyse;
- ✓ laivas po modernizavimo toliau bus eksploatuojamas tik Lietuvos teritorijos vidaus vandenyse;
- ✓ finansinė parama modernizavimo projektams gali būti suteikta tik tuo atveju, jeigu nėra tikimybės, kad bus pažeista pusiausvyra tarp laivyno dydžio ir esamų žuvų išteklių (projekte turi būti numatyta, kad gamybinis pajėgumas nebus didinamas).

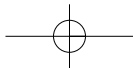
Pareiškėjai: žvejybos laivų savininkai ir žvejybos įmonės.

4.10 priemonė. Kita veikla (susijusi su žuvininkyste)

Pagrindiniai uždaviniai:

- užtikrinti žvejų socialinę apsaugą;
- apsaugoti žvejus ir laivų savininkus laikino žvejybinės veiklos nutraukimo atveju;

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

- steigti ir remti žuvininkystės sektoriaus gamintojų organizacijas;
- sustiprinti nedidelės apimties žvejybos patikimumą.

Remtinios veiklos grupės:

- ▶ parama gamintojų organizacijų kūrimui, veiklai ir kokybės gerinimo planų įgyvendinimui;

Pareiškėjai: gamintojų organizacijos (pareiškėjas turi turėti Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos raštą dėl gamintojų organizacijos pripažinimo)².

- ▶ kolektyviniai mažos apimties priekrantės žvejybos projektai;

Pareiškėjai: žvejybos laivų savininkų ar žvejų grupė (grupė turi turėti juridinio asmens statusą, suteiktą pagal galiojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus). Finansinė parama gali būti suteikta laivų savininkų arba žvejų grupei, žvejojantiems laivais, kurių bendras ilgis mažesnis kaip 12 metrų ir kuriuose nenaudojami traukiamieji tinklai. Pareiškėjas turi turėti licenciją žvejybai ir vykdyti žvejybos veiklą Baltijos jūros priekrantėje.

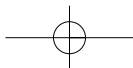

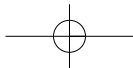
- ▶ kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laive dėl jo atidavimo į metalo laužą;

Pareiškėjai: žvejai.

Išmokų gavėjai:

- privalo ne mažiau kaip dvylika mėnesių per pastaruosius dvejus metus iki paskutinės laivo žvejybos dienos būti išdirbę žvejais laive, kuris buvo atiduotas į metalo laužą;
- išsipareigoja vienus metus nuo kompensacijos išmokėjimo dienos, t. y. nuo pranešimo apie kompensacijos išmokėjimą gavimo (pranešimas laikomas įteiktu pra-

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

ėjus 2 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo registruotu paštu), nedirbti jokiam žvejybos laive;

- *negali prašyti paramos pagal daugiau kaip vieną iš šių veiklos sričių: „Žvejybos laivų atidavimas į metalo laužą“ ir „Kompensacijos žvejams, netekusiems darbo žvejybos laive dėl jo atidavimo į metalo laužą“.*

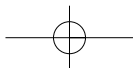
▶ **kompensacijos už laikiną žvejybinės veiklos nutraukimą.**

Pagal šią veiklos sritį kompensacijos gali būti mokamos žvejybinę veiklą laikinai nutraukus dėl:

- biologinių veiksnių;
- žvejybos sutarties neatnaujinimo ar sustabdymo;
- išteklių, kuriems gresia išsekimas, atkūrimo plano įgyvendinimo;
- tam tikros žvejybos įrangos ar metodų naudojimo apribojimų³.

Pareiškėjai: laivų savininkai (juridiniai arba fiziniai asmenys).

³ Pagal šią veiklos sritį parama gamintojų organizacijoms gali būti teikiama trejus metus nuo jų pripažinimo.

Žemės ūkio įvairinimas Škotijoje

Žemės ūkio įvairinimas – viena iš pagrindinių ES politikos sričių, kur struktūriniai fondai daug prisideda prie alternatyvių pajamų šaltinių plėtojimo.

Kadangi kaimo vietovių gyvenama keitėsi, daugelis ūkine veikla užsiimančių bendrovių numatė savo veiklos kryptis ir išplėtė jos sritis, kad užtikrintų reikiamą paslaugų teikimą ir kaimo gyventojams, ir į kaimą atvykstantiems žmonėms.

Daugiau nei 500 žemės ūkio įvairinimo projektų 1 tikslo Škotijos regione gavo struktūrinių fondų paramą, kurią administruoja Žemės ūkio sektoriaus vystymo programa. Ši programa padėjo įgyvendinti vizijas daugeliui ūkininkų, kurie keitė savo verslo profilį ir steigė vaikų dienos ir priežiūros centrus, turizmo bazes arba pertvarkė nereikalingus ūkinius pastatus ir juose įsteigė pelningus gyvūnų globos namus.

Sukūrus naują arba išplėtojus esamą infrastruktūrą, pagal daugelį novatoriškų projektų buvo imta teikti būtinas ir reikalingas paslaugas, pritraukta daug turistų, sukurtos naujos darbo vietos ir prisidėta prie vietos ekonomikos augimo.

Žemės ūkio sektoriaus vystymo programa finansuojama Škotijos Vyriausybės ir ES lėšomis. Programoje gali dalyvauti ūkininkai, siekiantys sukurti (arba išplėsti) žemės ūkio arba ne žemės ūkio įvairinimo įmonę, investuoti į žemės ūkio bendrovę.

Nėra jokio žemės ūkio įvairinimo projektų sąrašo, tiksliai apibūdinančio galimas veiklos rūšis.

Svarbiausia – tiksliai nustatyti poreikius, nuodug-

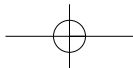
niai ištirti rinką, projekto tikslų atitiktį vietiniams strategijos tikslams. Projektai, kuriems lėšos buvo skirtos iš šios programos, yra labai įvairūs – tai ir turistų apgyvendinimas, ir amatų parduotuvės, ir vėjo turbinos, ir sporto salės.

Žemės ūkio bendrovių stiprinimui skirtos lėšos gali tekti įvairiems turtiniams projektams, t. y. gyvulių tvartų, daržinių statyboms, investavimui į informacines technologijas, vandens ir elektros projektams.

Ūkininkai gali gauti iki 50 proc. bendros projekto išlaidų sumos, ir kiekvienas ūkininkų šeimos narys gali teikti paraišką šiai programai.

Kiekvienam pareiškėjui rekomenduojama susipažinti su BPD ir BPD priedo dalimi, skirta konkrečios priemonės veiklai.

³ Kompensacijos gali būti mokamos, jei žvejybinė veikla laikinai buvo nutraukta ne anksčiau kaip nuo 2004 m. sausio 1 d. ir ne vėliau kaip iki 2008 m. gruodžio 31 d.

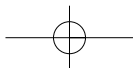
PATARIMAI PAREIŠKĖJAMS

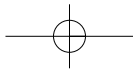
Prieš rengdami projektą:

- ▶ *Atidžiai suplanuokite projekto vykdymo trukmę ir numatykite kiekybinius projekto rezultatus, kad jie būtų realūs.*
- ▶ *Apgalvokite visą projekto ciklą, įvertinkite projekto rizikos laipsnį.*
- ▶ *Įsitikinkite, kad projekte keliami uždaviniai atitinka Jūsų administracinius gebėjimus, arba numatykite projektą administruojančio personalo grupę.*
- ▶ *Sudarykite aiškią projekto priežiūros struktūrą.*
- ▶ *Įvertinkite savo galimybes ir užimtumą.*
- ▶ *Parenkite veiklos/verslo planą (jei taikoma).*

Rengdami projektą:

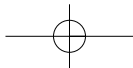
- ▶ *Galvokite ne apie paramą, o apie galimą projekto įgyvendinimą, neabejokite projekto sėkme.*
- ▶ *Rašykite konkrečiai ir aiškiai. Projekto tikslai, jo aprašymas turi būti aiškūs ir suprantami ne specialistams.*
- ▶ *Vadovaukitės tik oficialia (rašytine) informacija.*
- ▶ *Daugiau dėmesio skirkite bendrai projekto koncepcijai ir jo turinio apibrėžimui (tikslams, uždaviniams, rezultatams, veiklos sritims, ištekliams).*
- ▶ *Gerai išnagrinėkite administracinės atitikties, tinkamumo skirti paramą ir naudoti bei kokybės vertinimo kriterijus.*
- ▶ *Pasirenkite kiekvienos sudėtingesnės paraiškos dalies rengimo scenarijų/turinį.*
- ▶ *Pirma pildykite specialiąją (B), o paskui – bendrąją (A) paraiškos formos dalį, kurioje turi būti pateikiama projekto santrauka.*
- ▶ *Suderinkite informaciją skirtingose paraiškos formos dalyse ir atidžiai patikrinkite įrašytus skaičius.*
- ▶ *Griežtai laikykitės paraiškos formos.*
- ▶ *Rašykite glaustai ir argumentuotai, pateikite tikslus duomenis, užpildykite visas paraiškos dalis (išskyrus tam tikras išimtis – kai pareiškėjui paraiškos klausimas neaktualus, tuomet įrašoma „netaikoma“).*
- ▶ *Neatidėkite reikalingų oficialių dokumentų rinkimo paskutiniam momentui.*
- ▶ *Neatidėkite paraiškos rengimo, ypač jos komplektavimo, paskutinei minutei, pasilikite laiko tikrinimui.*

Sudarydami biudžetą:

- ▶ *Daugiau dėmesio skirkite projekto biudžeto sudarymui ir pagrindimui.*
- ▶ *Projekto biudžetą pateikite oficialiai patvirtintoje formoje (paraiškos A dalyje).*
- ▶ *Planuokite realias sąnaudas – „neišpūskite“ išlaidų.*
- ▶ *Į projekto biudžetą įtraukite tik tinkamas išlaidas, būtinas projekto veiklai atlikti.*
- ▶ *Iš anksto numatykite bendrojo finansavimo šaltinius.*
- ▶ *Reikalingas išlaidas suskirstykite pagal jų kategorijas.*
- ▶ *Įsitikinkite, kad numatėte visas projekto veiklai reikiamas išlaidas.*

DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI

Priemonė „Investicijos į žemės ūkio valdas“

Ar gali ūkininkas teikti paraišką struktūriniams fondams pagal priemonę „Investicijos į žemės ūkio valdas“, jei dar nebaigtas įgyvendinti projektas pagal SAPARD programą?

Taip, gali. Šios priemonės reikalavimuose nėra numatyta, kad pareiškėjas, gavęs SAPARD paramą, negali kreiptis dėl paramos pagal priemonę „Investicijos į žemės ūkio valdas“.

Turiu preliminarį sutartį kasmet parduoti po 200 tonų užaugintų rapsų, bet pagal projektą jų parduosiu po 220 tonų. Be to, sutartyje yra parašyta, kad iš manęs bus nupirkta visos užaugintos kiekis. Ar man reikia perrašyti sutartį didesniai kiekiui?

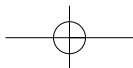
Jeigu esate naujai įsiregistravęs ūkio subjektas, turite pateikti preliminaris sutartis dėl visos planuojamos parduoti produkcijos, o jeigu nesate naujai įregistruotas subjektas ir pateikiate faktinius praėjusių metų duomenis, turite pateikti produkcijos pardavimo sutartis tik dėl to padidėjusio produkcijos kiekio.

Teikiant paraišką privalu pateikti dokumentus, įrodančius nekilnojamojo turto nuosavybės, nuomos ar panaudos sutarčių pagrindų valdomą turtą. Ar privalu pateikti atskirai kiekvieną dokumentą, įrodantį valdymo faktą, ar užtenka pateikti, pvz., žemės nuomos/panaudos ir nuosavybės teise valdomos žemės apyrašą (sąrašą)?

Galima pateikti ir bendrą žemės apyrašą.

Kokį investicijų sumos procentą turi sudaryti nuosavos lėšos, jeigu yra vykdomas priemonės „Investicijos į žemės ūkio valdas“ projektas?

Jeigu projektas vykdomas vienu etapu, pareiškėjas turi turėti lėšų (nuosavų, skolintų) visoms projekte numatytoms investicijoms su pridėtinės vertės mokesčiu įsigyti.

Pareiškėjas paskelbė darbų ir prekių pirkimo konkursą pagal iki 2005 m. kovo 20 d. galiojusias pirkimo taisykles (žemės ūkio ministro 2004-10-05 įsakymas Nr. 3D-543). Ar galima laikyti konkursą įvykusių, jei jo nuostatos neprieštaruoja pirkimo taisyklių pakeitimams (žemės ūkio ministro 2005-03-15 įsakymas Nr. 3D-138)? Ar kartu su paraiška pateikus visą reikalaujamą konkursinę dokumentaciją galima pradėti vykdyti pirkimus, kuriems buvo paskelbtas konkursas? Ar pasirašius paramos sutartį tokios išlaidos bus pripažįstamos tinkamomis?

Jei įvykęs pirkimų konkursas neprieštaruoja pirkimo taisyklių pakeitimams, išlaidos bus pripažintos tinkamomis. Pagal žemės ūkio ministro 2005-03-24 įsakymą Nr. 3D-160 projektą galima vykdyti ir po paraiškos atidavimo.

Priemonė „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“

Jeigu pareiškėjas perima ūkį iš tinkamo perleidėjo, dalyvaujančio Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonėje „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“, teikdamas paraišką jis turi pateikti ir dokumentus, patvirtinančius ūkio arba jo dalies perleidimo faktą. Kokios formos dokumentas tai turėtų būti, jeigu pareiškėjas yra ūkio perėmėjas?

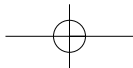
Perėmėjas privalo pateikti notaro patvirtintą ūkio perleidimo dokumentą, kuriame būtų nurodyta, kas yra perleidžiama (ilgalaikis ir trumpalaikis turtas, šispareigojimai ir kt.). Be to, pateikiant paraišką nuosavybės faktą patvirtinantys dokumentai turėtų būti perrašyti perėmėjo vardu.

Kokie turi būti pateikti dokumentai, patvirtinantys, kad sutuoktinio žemės ūkio ir kaimo valdos, vienai iš kurių yra prašoma paramos, yra nutolusios viena nuo kitos daugiau kaip 50 km?

Tokio dokumento pateikti nereikia, užtenka pridėti pranešimą apie žemės ūkio valdos įregistravimą. Jei reikės, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos atlikdama vertinimą pati patikrins tokius duomenis.

Ar gali gauti paramą pareiškėja, naujai įregistravusi ūkininko ūkį ir žemę pirkusi (gavusi) iš savo sutuoktinio, kuris jau yra ūkininkas?

Paramą galima gauti tik tuo atveju, jeigu atstumas tarp sutuoktinių ūkių yra ne mažesnis kaip 50 km ir jeigu žemės ūkio ir kaimo valda įregistruota pareiškėjos vardu.

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Man 20 metų. Ketinu ūkininko ūkio žemę paveldėti iš tėvo ir ūkininkauti. Esu baigusi Ūkininkavimo pradmenų kursų. Ar galėsiu pretenduoti į paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui?

Jeigu atitinkate kitus priemonės reikalavimus, galite pretenduoti į paramą. Ūkininkavimo pradmenų kursai yra prilyginami ūkininko profesiniam pasirengimui.

Ar jaunųjų ūkininkų įsikūrimo programai tinka tėvų dovanota žemė, kurioje šiuo metu yra įveistas serbentynas? Tėvai yra vyresni nei 55 metų ir negali dalyvauti ankstyvame pasitraukime iš prekinės žemės ūkio gamybos. Aš ketinu ir toliau užsiimti ta pačia veikla.

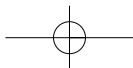
Dovanota žemė tinka, tačiau žemės ūkio valda turi būti įregistruota paramos gavėjo vardu.

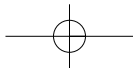
Ar ūkinės veiklos pradžios balansas turi būti dokumentas, fiksuojantis ūkininko turtą įregistravus ūkį, ar pradžios balansas bus vertinamas ir, jei bus, tai pagal kokius kriterijus?

Ūkinės veiklos pradžios balansas yra toks ataskaitinis balansas, nuo kurio pradedama tvarkyti dvejybinė buhalterinė apskaita. Nuo ūkinės veiklos pradžios balanso pradėsite visas veiklos plano prognozes. Pats balansas nebus vertinamas – bus vertinamos finansinės prognozės veiklos plane.

Gyvenu ir dirbu kaime, bet registruota esu mieste. Ar tai nekludys pretenduoti į paramą pagal „Jaunojo ūkininko įsikūrimo programą“?

Vienas iš reikalavimų, keliamų norintiesiems gauti paramą pagal priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, yra tas, kad pareiškėjo gyvenamoji vieta ir projekto įgyvendinimo vieta turi būti kaimo vietovė.

Ar jaunajam ūkininkui skiriamą paramą galima naudoti tik rekonstrukcijai ir įrengimams įsigyti, ar šias lėšas galima naudoti ir technikai įsigyti – traktoriui, žemės dirbimo padargams? Jei galima, tai ar tik naujai, ar ir naudotai technikai pirkti?

Šioje priemonėje tinkamos išlaidos yra išlaidos gamybinių pastatų statybai ir rekonstrukcijai, naujų įrengimų ir mechanizmų įsigijimui, kelių, vandentiekio, kanalizacijos statybai ir rekonstrukcijai ūkio valdoje bei bendrosios išlaidos. Įrengimai ir mechanizmai turi būti nauji ir nenaudoti, be to, jie turi atitikti ES saugos reikalavimus.

Priemonė „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“

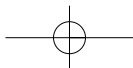
Ar pagal Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“ gali kreiptis dėl paramos įmonės, veikiančios daugiau kaip penkerius metus, tačiau tik šiais metais planuojančios pradėti perdirbti žemės ūkio produktus?

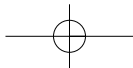
Kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), įmonės, įregistruotos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir veikiančios ne trumpiau kaip 12 mėnesių (t. y. tiek laiko perdirbančios žemės ūkio produktus), gali kreiptis dėl paramos pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas“. Be to, žemės ūkio produktų perdirbimas turi būti įtrauktas į įmonės įstatų veiklos sąrašą. Jūsų nurodytu atveju dėl paramos bus galima kreiptis tik po metų.

Priemonė „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“

Ar kaimo bendruomenei pildant paraišką pagal žemės ūkio vandentvarkos veiklos sritį būtina atlikti galimybių studiją?

Gairių pareiškėjams, teikiantiems paraiškas pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemonės „Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas“ veiklos sritį „Žemės ūkio vandentvarka“, patvirtintų žemės ūkio ministro 2005-02-23 įsakymu Nr. 3D-90, 45.3 punkte skelbiama, kad prie paraiškos pareiškėjas (kaimo bendruomenė ar savivaldybė) turi pateikti projekto aprašymą (galimybių studiją su preliminariais projekto vertės apskaičiavimais, atliktu projekto rizikos įvertinimu bei pagrįstu projekto tęstinumu finansiniu ir instituciniu požiūriais).

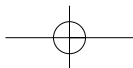

NAUDINGOS NUORODOS

Jus dominančią informaciją (kvietimo teikti paraiškas laikas, vieta ir kt.) ir dokumentaciją (Gairės pareiškėjams, paraiškos forma ir kt.) rasite Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos arba Finansų ministerijos (www.finmin.lt) tinklapiuose.

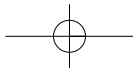
TARPINĖ INSTITUCIJA	REMIAMOS PRIEMONĖS	ĮGYVENDINANČIOJI INSTITUCIJA
4. BPD PRIORITETAS. KAIMO PLĖTRA IR ŽUVININKYSTĖ		
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA www.zum.lt	4.1 priemonė. Investicijos į žemės ūkio valdas 4.2 priemonė. Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas 4.3 priemonė. Žemės ūkio produktų perdirbimo ir rinkodaros gerinimas 4.4 priemonė. Kaimo vietovių pritaikymo ir plėtros skatinimas 4.5 priemonė. Miškų ūkis 4.6 priemonė. LEADER+ pobūdžio priemonė 4.7 priemonė. Mokymas 4.8 priemonė. Veikla, susijusi su žvejybos laivynu 4.9 priemonė. Vandens išteklių apsauga ir plėtra, žuvininkystė, žvejybos uosto įrengimai, žuvų perdirbimas, rinkodara ir žvejyba vidaus vandenyse 4.10 priemonė. Kita veikla (susijusi su žuvininkyste)	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM www.nma.lt

ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ PARAMA KAIMO PLĖTRAI IR ŽUVININKYSTEI

Išsamesnę informaciją galite gauti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos teritoriniuose skyriuose:

TERITORINIS SKYRIUS	ADRESAS	TELEFONAS
Alytaus skyrius	Tvirtovės g. 1/Naujoji g. 2, LT-62116 Alytus	(8~315) 56 793
Kauno skyrius	Donelaičio g. 33, LT-44240 Kaunas	(8~37) 308 550
Klaipėdos skyrius	Taikos pr. 28, LT-91220 Klaipėda	(8~46) 431 400
Marijampolės skyrius	Gamyklų g. 1, LT-68300 Marijampolė	(8~343) 97 950
Panevėžio skyrius	Anykščių g. 4, LT-35171 Panevėžys	(8~45) 502 270
Šiaulių skyrius	Dvaro g. 78, LT-76298 Šiauliai	(8~41) 596 080
Tauragės skyrius	Prezidento g. 7, LT-72258 Tauragė	(8~446) 20 120
Telšių skyrius	Pramonės g. 5, LT-87333 Telšiai	(8~444) 77 050
Utenos skyrius	J. Basanavičiaus g. 126, LT-28214 Utena	(8~389) 64 080
Vilniaus skyrius	Ž. Liauksmo g. 5, LT-01101 Vilnius	(8~5) 264 9487

Atmintinės tikslas – supažindinti žemės ūkio ir žuvininkystės sektorių atstovus su Europos Sąjungos struktūrinių fondų teikiama parama kaimo plėtrai ir žuvininkystei.

Leidinyje yra trumpai pristatomos Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento priemonės, skirtos kaimo plėtrai ir žuvininkystei, pateikiami patarimai projektų rengėjams ir kita svarbi informacija.

Išleido viešoji įstaiga „Europos namai“, Ažuonų g. 10, LT-03213 Vilnius
Spausdino UAB "Petro ofsetas", Žalgirio g. 90, LT-09303 Vilnius
Dizainas UAB „Savas takas“ ir Ko, Didžioji g. 4, LT-01128 Vilnius
Tiražas 3000 egz.

